

Despre concepția și viziunea Părintelui Arhimandrit Cleopa Ilie cu privire la Părintele duhovnicesc și importanța acestuia în viața creștinului, acum la împlinirea a cincisprezece ani de la mutarea sfinției sale la veșnicele lăcașuri ...

Câteva referințe biografice

Înainte de a intra în subiectul propriu-zis vom susține că încă de la întemeierea credinței creștine ne străduim să ne cinstim și să ne omagiem eroii istoriei sau martirii credinței precum și personalitățile marcante, universale și naționale, care au amprentat istoria, veacurile și locurile cu activitatea, cu viața și cu învățăturile ori scrierile lor mult folosite!

Viitorul *Părinte Arhimandrit Cleopa Ilie* s-a născut în comuna Sulița, județul Botoșani, la 10 aprilie 1912, fiind al cincilea copil din cei zece ai familiei Alexandru și Ana Ilie. Din cei 10 copii, cinci aveau să intre în monahism. De mic era râvnitor spre cele dumnezeiești, îndeletnicindu-se cu postul, rugăciunea și faptele bune. Părinții săi, Alexandru și Ana Ilie, i-au fost exemplu viu de trăire creștină, fiind iubitori de Dumnezeu, de biserică și de copii. Nu lipseau niciodată de la sfintele slujbe, făceau milostenie, se rugau mult împreună cu copiii și duceau o viață curată și bineplăcută lui Iisus Hristos. Casa lor era ca o biserică, așa cum avea să povestească mai târziu și *Părintele Cleopa*. În primele două luni după naștere, pruncul Constantin - viitorul *Părinte Cleopa* - era tot timpul bolnav. De la o vreme nu mai mânca aproape nimic și plânga zi și noapte. Toți erau îngrijorați pentru viața lui. Trebuie menționat că Anei îi mai muriseră doi copii din pruncie. Neștiind ce să mai facă, mama sa l-a dus la duhovnicul Conon Georgescu de la Schitul Cozancea - Botoșani, care, ascultându-i îngrijorarea pentru viața copilului, o sfătuiește să îl dăruiască Maicii Domnului. Atunci Ana l-a întrebat nedumerită:

- Cum să-l dăruiesc Maicii Domnului?

- Iată cum, a zis el, ia o lumânare și un prosop, așază pruncul înaintea icoanei Maicii Domnului din biserică și zi așa: *Maica Domnului, îți dăruiesc ție copilul acesta care este bolnav! Fă ce știi tu cu el!* Atunci Ana s-a închinat cu lacrimi la icoana Maicii Domnului, făcând trei metanii și, căzând în genunchi, a zis plângând: *Maica Domnului, îți dăruiesc ție copilul acesta al meu, că este bolnav și plânge mereu. Fă ce știi tu cu el!* și l-a trecut de trei ori pe sub sfânta icoană. De atunci pruncul s-a făcut bine și nu a mai fost bolnav de moarte toată viața sa. În jurul anului 1920, sora *Părintelui Ilie Cleopa*, Ecaterina, pleacă la Mănăstirea Agapia - Neamț pentru a se călugări. Spre sfârșitul anului 1927, fratele său mai mare, Gheorghe, a intrat în obștea Schitului Sihăstria - Neamț. A fost călugărit, primind numele de Gherasim. În iarna anului 1929, după sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae, Constantin și fratele său Vasile s-au hotărât să plece la Schitul Sihăstria - Neamț pentru a sluji toată viața lui Iisus Hristos. După ce s-au rugat mult lui

Dumnezeu, cu post și metanii, au luat binecuvântare de la preotul satului și au spus părinților gândul lor; și așa au plecat la mănăstire.

La intrarea în obștea Schitului Sihăstria, împreună cu fratele său mai mare, Vasile, au fost trei zile ispitiți canonic, după care au fost primiți de către starețul de atunci, Părintele Ioanichie Moroi. În primăvara anului 1931, Vasile, acest smerit ascultător și frate mai mare al *Părintelui Cleopa Ilie* s-a îmbolnăvit și a fost adus în schit. Odată, ieșind de la Sfânta Liturghie, a avut o vedenie înfricoșătoare. I s-a arătat Maica Domnului, spunându-i că peste trei zile va adormi în Domnul. După trei zile, exact la aceeași oră, rasoforul Vasile Ilie a adormit în pace, cu rugăciunea pe buze. Monahul Gherasim Ilie, fratele mai mare al *Părintelui Ilie Cleopa*, a păscut vitele schitului patru ani de zile, fiind un suflet foarte nevoitor și singuratic. La 14 septembrie 1933, la Înălțarea Sfintei Cruci, nevoitorul monah Gherasim și-a dat sufletul în mâinile lui Iisus Hristos, culcat în sicriul pe care singur și-l făcuse drept pat în care dormea noaptea. Până în anul 1935, Constantin a păscut oile Schitului Sihăstria, împreună cu alți frați, în smerenie, ascultare, rugăciune și studierea Sfinților Părinți. *Părintele Ilie Cleopa* ne povestea: "În anii în care am fost cioban la oile schitului împreună cu frații mei, am avut mari bucurii duhovnicești. Stâna, oile, trăirea în liniște și singurătate pe munte, în mijlocul naturii, mi-au fost școală de călugărie și teologie". A mai avut ascultări de paracliser și pictor de icoane. În anul 1935, Constantin a fost chemat în armată, pe care a făcut-o în orașul Botoșani.

În anul 1937, la sfârșitul lunii iulie, rasoforul Constantin Ilie a fost rânduit de egumen să fie făcut călugăr. Acum avea 6 ani de ucenicie în schit. După aceasta și-a continuat ascultarea de cioban la oile schitului până în vara anului 1942, fiind ajutat de monahii Galaction Ilie (unchiul său) și Antonie Olaru. În data de 30 mai 1941, un incendiu devastează incinta schitului, arzându-i chiliile de lemn, acoperișul bisericii și paraclisul. După incendiu, Schitul Sihăstria supraviețuia din ce în ce mai greu. Bătrânul stareț Ioanichie, în vârstă de 82 de ani, era tot mai bolnav și aproape orb. Nu mai putea sluji Sfânta Liturghie și cu greu spovedea și dădea sfaturi. În iunie 1942, la numai 30 de ani, *Părintele Cleopa Ilie* este adus în schit și numit locțiitor de egumen, întrucât starețul Ioanichie Moroi era în incapacitate de a-și mai exercita funcția. Părintele Ioanichie Moroi avea să treacă la Domnul doi ani mai târziu, la 3 septembrie 1944. Prima grijă a *Părintelui Cleopa Ilie* a fost aceea de a reînnoi incinta și chiliile arse, să acopere cu tablă biserica de piatră și să facă un nou paraclis.

În anul 1944, la 27 decembrie, monahul Cleopa este hirotonit ierodiacon, iar la 23 ianuarie 1945, ieromonah de Episcopul Galaction Cordun, pe atunci stareț al Mănăstirii Neamț. După această dată este numit oficial egumen al Schitului Sihăstria. Între anii 1945-1946, schitul se reînnoiește, reconstruindu-se o mare parte din chilii și o trapeză de peste 100 de persoane. În anul 1947, pentru că numele și activitatea duhovnicească și administrativă a *Protosinghelului Cleopa Ilie* - Egumenul Schitului Sihăstria - Neamț, deveneau tot mai cunoscute, Patriarhia Română, care a observat eforturile de înnoire generală a acestui sfânt așezământ monahal, a propus ridicarea Schitului Sihăstria la rang de mănăstire independentă și de sine stătătoare. Patriarhul României, Nicodim Munteanu, a aprobat ridicarea Schitului Sihăstria la rang de mănăstire, în 30 iunie 1947, precum și ridicarea Protosinghelului Cleopa Ilie la rang de Arhimandrit. Hirotesia sa s-a făcut la 19 septembrie 1947. Aceasta s-a hotărât întrucât *Părintele Ilie Cleopa* a reușit ca numai în cinci ani de zile să facă dintr-un schit ars integral, aproape în paragină și cu monahii

risipiți pe la alte mănăstiri, o mănăstire renumită și bine organizată. În noiembrie 1946, mama Părintelui, văduvă și singură, intră în obștea Mănăstirii Agapia Veche. În 1947 este tunsă în monahism cu numele Agafia. Se nevoiește aici 22 de ani, după care trece la Domnul la 15 septembrie 1968.

Odată cu venirea comuniștilor la putere, urmează o perioadă nefastă pentru părinte. Ceea ce avea să îl aducă în vizorul autorităților a fost o predică pe care a rostit-o la sărătorea Sfinților Împărați Constantin și Elena, spunând: *Să dea Dumnezeu ca și conducătorii noștri de acum să fie ca Sfinții Împărați, ca să-i pomenească Biserica în veac!* și laudând râvna marilor împărați, care au dat libertate creștinilor și au construit numeroase biserici. Cineva din cei prezenți l-a denunțat, astfel că a fost arestat și anchetat pentru cinci zile la Târgu Neamț. A fost eliberat la fel de repede cum fusese și arestat. Cei din jurul său, conștientizând că va mai avea de furcă cu autoritățile comuniste, l-au sfătuit să se ascundă pentru un timp în munți. *Părintele Ilie Cleopa* și-a făcut atunci un bordei din lemn, în pământ, la 6 km de mănăstire, în adâncul pădurii. Monahii din mănăstire îi mai duceau din când în când câte ceva de mâncare. Părintele se ruga acolo neîncetat, ziua și noaptea, cerând ajutorul și mila lui Dumnezeu și a Maicii Domnului, către care avea multă evlavie. După șase luni de retragere în munți, *Arhimandritul Ilie Cleopa* a fost readus ca stareț în obștea Mănăstirii Sihăstria, spre bucuria tuturor, atât a călugărilor, cât și a credincioșilor. În anul 1949, la 30 august, *Arhimandritul Cleopa Ilie* este numit stareț al Mănăstirii Slatina - Suceava și se transferă acolo împreună cu 30 de călugări din obștea Mănăstirii Sihăstria, în urma deciziei Patriarhului Iustinian. În locul său este numit stareț la Sihăstria Protosinghelul Ioil Gheorghiu. La Mănăstirea Slatina întemeiază o obște care avea să ajungă la peste 80 de viețuitori. *Arhimandritul Ilie Cleopa* a fost rânduit de Mitropolia Moldovei să supravegheze și să îndrume viața duhovnicească a mai multor mănăstiri din împrejurimi: Putna, Moldovița, Râșca, Sihăstria și schiturile Sihla și Rarău, după modelul Mănăstirii Slatina.

Până în primăvara anului 1952, Mănăstirea Slatina a înflorit, ajungând să se numere printre cele mai bine organizate mănăstiri din țara noastră. Diavolul însă, care nu doarme niciodată, nu putea răbda buna nevoie și armonia monahilor din Mănăstirea Slatina. De aceea, a îndemnat Securitatea de atunci să facă o anchetă amănunțită în obștea acestei mănăstiri. Sosind noaptea, organele de securitate l-au cercetat și amenințat pe stareț și pe cei mai de seamă din mănăstire. Până la urmă i-au reținut pe câțiva dintre ei, în frunte cu *Părintele Ilie Cleopa*, tânărul Ieromonah Arsenie Papacioc și fratele Constantin Dumitrescu. Ducându-i la Fălticeni, i-au anchetat toată noaptea. La sfârșit i-au spus părintelui să nu mai facă "propagandă religioasă" și i-au dat drumul. Atunci Părintele Ilie Cleopa s-a retras în taină, împreună cu Ieromonahul Arsenie Papacioc, în Munții Stânișoarei, până s-au liniștit tulburările de la Slatina. Părinții au înfruntat cu stoicism vremea friguroasă, foamea, setea, lipsurile, rugându-se ziua și noaptea și întărindu-se unul pe altul. Părinții Cleopa și Arsenie s-au nevoit în Munții Stânișoarei până în vara anului 1954, când Patriarhul Iustinian a obținut aprobarea ca cei doi nevoitori să se reîntoarcă la mănăstire sau să vină la Patriarhie. Părinții Cleopa și Arsenie s-au reîntors la Mănăstirea Slatina, spre bucuria călugărilor și a credincioșilor din partea locului. În primăvara anului 1955 s-a organizat o acțiune de lămurire și combatere a stilismului. Se încerca repararea schismei unora din credincioșii ortodocși care, insistând asupra respectării calendarului iulian neîndreptat în Biserică, se rupseseră de comuniunea cu Patriarhia Română. La această încercare de readucere a credincioșilor stiliști în sânul

Bisericii Ortodoxe a participat și *Părintele Ilie Cleopa*, făcând misionarism prin satele stiliste ale Moldovei. În toamna anului 1956, *Părintele Cleopa Ilie* a revenit la Mănăstirea Sihăstria, din județul Neamț. De acum, viața duhovnicească de la Mănăstirea Sihăstria s-a întărit și consolidat tot mai mult. *Părintele Cleopa Ilie* spovedea și povățuia pe credincioși și monahi la chilia sa din deal.

Persecuțiile dintre anii 1959 și 1964 au fost cea mai dificilă perioadă prin care a trecut monahismul românesc în secolul XX. Spre sfârșitul anului 1959 s-a votat de către guvernul ateu din București, un decret special (Decretul 410/1959) prin care erau excluși din mănăstiri toți călugării mai tineri de 55 de ani și maicile de până în 50 de ani. Decretul a fost aplicat cu severitate, sub controlul Securității, cu ajutorul Miliției și sub supravegherea Departamentului Cultelor. Până în primăvara anului 1960, au fost excluși din mănăstiri peste 4000 de monahi și monahii. Mai întâi au fost excluși din monahism pentru toată viața stareții și duhovnicii care aveau o activitate duhovnicească mai intensă și, din toate mănăstirile din țară, întregul tineret, adică frații și rasoforii, iar primirea de noi tineri în mănăstiri era interzisă și supravegheată de Securitate. *Părintele Cleopa Ilie* a fost și el vizat, dispoziția autorităților fiind să fie dezbrăcat de haina monahală și să aibă domiciliu forțat în satul său natal. Ca mulți alți călugări, a refuzat să părăsească haina monahală și să părăsească mănăstirea. Văzând această situație grea, știind că este mereu supravegheat de organele politice, *Părintele Cleopa Ilie*, îndemnat de Duhul Sfânt, s-a retras din nou - pentru a treia oară - în Munții Moldovei, la mult iubita sa liniște. Întâi s-a dus în pădurile din jurul comunei Hangu. Apoi și-a făcut un mic bordei din lemn, nu departe de culmea Muntelui Petru Vodă. Aici s-a nevoit cinci ani, îndurând aceleași greutăți ca și mai înainte. S-a îndeletnicit cu postul, privegherea, rugăciunea și cu scrierea. Iată titlurile câtorva din scrierile sale alcătuite în vremea când stătea în munți: *Predici pentru monahi*, numită și *Urcuș spre înviere*; *Spovedania arhierilor*, *Spovedania stareților*, *Spovedania duhovnicilor*, *Spovedania preoților de mir*, *Spovedania monahilor*, *Despre vise și vedenii*, precum și *Minunile lui Dumnezeu din zidiri*. În toamna anului 1964, când tulburările și prigonirile Bisericii s-au mai liniștit, părintele revine în Mănăstirea Sihăstria, ca duhovnic al întregii obști, și povățuiește fără întrerupere atât călugări, cât și mireni, timp de 34 de ani. Cuvântul său ajungea în toată țara și peste hotare, numele său fiind vestit, cunoscut și iubit de toți. Era căutat de zeci de oameni zilnic, pentru sfat, povață, îndrumare. El îi primea pe toți cu dragoste, învățându-i cele de trebuință ale credinței și petrecându-i cu dragoste. A rămas celebră vorba sa, care îi este reprezentativă: "Mânca-v-ar Raiul să vă mănânce". Așa de mare era dragostea sa "că dacă așa avea un sac mare, v-aș băga pe toți în el, și v-aș duce în Rai !".

Lunile septembrie-noiembrie ale anului 1998 prevesteau sfârșitul apropiat al Părintelui Cleopa Ilie. Acum vorbea tot mai puțin, cu voce stinsă și mereu repeta aceleași cuvinte: "De acum mă duc la frații mei!", "Lăsați-mă să plec la frații mei!" Apoi iarăși spunea: "Mă duc la Hristos! Rugați-vă pentru mine, păcătosul!" Până duminică, 29 noiembrie a spovedit călugări și credincioși. Era senin la față, vorbea calm și frumos celor care îl întrebau și nu refuza pe nimeni care voia să-l vadă. Pe toți îi mângâia și îi îmbărbăta ca întotdeauna, în liniște și bucurie. Începând de Duminică, de la ora 4 după-amiază, *Părintele Cleopa* nu a mai răspuns la întrebările ucenicilor săi și a rămas nemișcat, cu ochii întredeschiși, pe scaunul său de spovedanie, ca într-o răpire, timp de mai bine de unsprezece ore. Luni dimineață (noaptea) la orele 3.30, bătrânul s-a deșteptat ca dintr-un somn adânc, fiind bine dispus și mulțumit sufletește. Apoi a cerut ceva de

mâncare, zicând: "Ați mai văzut voi vreun călugăr să mănânce la ora asta?" Luni, 30 noiembrie, și marți, 1 decembrie, părintele a stat cu credincioșii și a dat sfaturi ca de obicei. Luni seară însă, în chip neobișnuit, *Părintele Cleopa Ilie* a început să-și citească rugăciunile dimineții, deși ucenicii i-au spus: "Părinte, acum este seară. Rugăciunile dimineții citiți-le mâine dimineață!" Dar părintele a răspuns: "Acum le citesc, căci mă duc la frații mei!" Ucenicii au privit, ca de obicei, cu neîncredere. Marți seara s-a culcat târziu, dând semne de mare oboseală. La ora 2:20, miercuri dimineață (2 decembrie) ucenicul său a auzit că părintele respira din ce în ce mai rar. Când s-a apropiat de el, părintele a răsuflat adânc și și-a dat sufletul în mâinile lui Iisus Hristos, întru nădejdea Învierii și a vieții veșnice. Însmormântarea a avut loc la 5 decembrie, fiind prohodit de către ÎPS Părinte Daniel - Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, precum și de alți opt arhieri, preoți, diaconi și mulțime multă de credincioși, veniți din toate părțile țării. Multă lume se închină în chilia și la mormântul *Părintelui Cleopa Ilie*, și iau pământ și flori de binecuvântare, spunând că simt ajutor, prin rugăciunile sfinției sale. Părintele Arhimandrit Ioanichie Bălan - vechi ucenic al Părintelui, spunea: "*Părintele Cleopa* este considerat, pe drept cuvânt, unul din cei mai iscusiți duhovnici, sfetnici și predicatori ai monahismului românesc contemporan. Viața sa interioară exemplară, de ascet și sihastru consacrat, experiența sa în nevointa monahală, vastele sale cunoștințe scripturistice și patristice de autodidact care te uimesc, memoria sa rar întâlnită, blândețea, dragostea sa de oameni, râvna pentru Dumnezeu și cuvântul său hotărât, înțelept și precis, unit cu darul frumoasei vorbiri în grai dulce moldovenesc fac din *Arhimandritul Cleopa Ilie* o personalitate în spiritualitatea noastră ortodoxă. Credincioșii, numeroșii săi fii duhovnicești, călugări și mireni, îl socotesc ca fiind o binecuvântare a lui Dumnezeu pentru Biserica noastră".

Câteva aprecieri și mărturisiri personale, precum și câteva cuvinte despre Părintele duhovnicesc

Părintele Arhimandrit Cleopa Ilie s-a conturat și s-a identificat în mintea și în inima mea, prin câteva trăsături și calități distincte: - în primul rând caracterul, onoarea și demnitatea părintelui; după aceea cultura teologică – duhovnicească și nu numai, cu care a fost înzestrat datorită muncii și tenacității prea cuvioșiei sale; luciditatea și spiritul său critic însoțit de foarte multă înțelegere și condescendență; pe urmă spiritul de disciplină, în primul rând cu el însuși, de rigoare academică, doctrinară, liturgică și canonică revelată cu fiecare slujire a sa ori cu fiecare predică sau cuvântare, susținute într-un mod foarte coerent și elevat în diferite împrejurări și cu diferite ocazii; comportamentul, felul său de a fi și de a se raporta la semenii săi, la fiecare în parte într-un mod deosebit și unic, fiind foarte respectuos, accesibil și deschis, chiar natura, spiritual și, de ce nu, și cu acut simț al umorului, sănătos și autentic, toate acestea ducând la descoperirea în persoana sa a eticii bunului simț, pe care a cultivat-o de-a lungul întregii sale vieți și care astăzi o întâlnești tot mai rar!... *Părintele Cleopa Ilie* a mai avut și calitatea de a fi un om de o sinceritate, discreție și modestie ieșite din comun, care mi-au inspirat foarte multă încredere, confort sufletească și dragoste față de valorile perene ale spiritualității și culturii noastre autentice!... Totodată, sfinția sa a fost unul dintre cei mai luminoși și mai învățați călugări ai noștri, duhovnic aspru cu păcatul dar mereu blând cu păcătosul, plin de harul păcii și al bucuriei. Chiar dacă avea și unele păreri pe care nu i le puteam împărtăși, l-am apreciat

mereu pentru felul în care știa să-și argumenteze opiniile și să și le spună simplu și învăluindu-le în bunătate, spre a nu răni.

Și, totodată sfinția sa realiza faptul că păstorul duhovnicesc trebuie să arate în toate bună-rânduială. Fiindcă în bună-cuviință stau toate chipurile unei purtări frumoase. Păstorul duhovnicesc își păzește buna cuviință în relațiile sale când: - nu își neglijează îndatoririle sfinte și apostolia sa; - când își amintește că trebuie să fie, oriunde și oricând, un model creștin, când vorbește și când tace; - când se conformează el însuși responsabilităților care decurg din grija pentru conștiința turmei sale. Păstorul duhovnicesc care nu (se) neglijează și își amintește cele ce se cuvin lui, aflându-se într-o adunare, nicidecum nu se va lepăda caracterul cuviincios, fiindcă acesta este cu neputință de îndepărtat de la el, deoarece nu îi îngăduie aceasta însăși vrednicia preoțească, care este nedespărțită de cuvioșie. Chipul preoțesc de neschimbat îl constrânge pe preot să se armonizeze cu multă luare aminte și atenție cu relațiile din obștea lui și să își facă aceste relații cu multă prevedere. Mai întâi și mai presus de toate, se armonizează caracterului sfânt ce i se impune. Trebuie să nu se arate în adunări fără vreo pricină impusă de slujirea lui, ori să le caute pe acestea cu tot dinadinsul, sau să se facă plăcut acestora. Trebuie să își facă relațiile cu mulă chibzuință și după o îndelungă și atentă cercetare a petrecerii și caracterului și a cugetului persoanelor cu care urmează să aibă relații. Dacă acestea sunt în așa fel încât prietenia și relația cu ele să îi aducă lui cinste și bun renume, atunci poate să se împrietenească și să intre în relație cu ele. Dar dacă, dimpotrivă, reputația acestora nu este bună ori sunt socotite de o moralitate îndoielnică, sau de un cuget stricat, sau de o petrecere și viețuire rău famate, atunci prietenia față de acestea și relația cu ele cu cât este mai apropiată, cu atât este mai vătămătoare și mai insultătoare. Aceasta ne învață pe noi Sfântul Apostol Pavel când zice: „Nu vă înșelați, căci vorbirile rele strică obiceiurile bune”¹. Asemenea relații îl vatămă foarte mult mai ales pe preot, fiindcă, în împreună-petrecerea cu persoanele prost văzute din punct de vedere moral, pe nesimțite, se depărtează cuvioșia lui și este prădată puțin câte puțin bogăția bunei-cuviințe preoțești, și la urmă se va afla și el gol de toată cinstea și respectul din parte celor păstoriți de el. Despre acest preot se poate spune, în chip foarte potrivit, cuvântul profetului Osea: „Și alții au mâncat puterea lui, iar el nu a știut”². Prin urmare prietenia și filiația duhovnicească se constituie a fi un criteriu indispensabil în vederea realizării și desăvârșirii unei relații duhovnicești, bazată pe încredere, deschidere și dragoste reciprocă, ziditoare și mult folositoare!...

În acest fel stând lucrurile, apreciat fiind în mod deosebit de către Părintele Patriarh Daniel al Bisericii Ortodoxe Române, vom sublinia și reține faptul că *Părintele Ilie Cleopa* a fost toată viața drept, vertical și demn ca bradul (și la propriu și la figurat), cu o voce puternică, impunătoare, intrasingent dar totuși cald și cât se poate de uman în toate deciziile pe care le lua, mai cu seamă în problemele bisericești, spirituale și duhovnicești. Era cu o vitalitate remarcabilă pentru vârsta pe care oricum nu și-o trăda, cu un simț al umorului măsurat – așa l-au cunoscut și așa îl vor purta permanent în inimă pe *Părintele Cleopa* toți cei mulți, care au trecut pragul Mănăstirii Sihăstria. În toate împrejurările prezența cuvântătoare a venerabilului părinte era cuceritoare și mult folositoare. Prin sinceritate, prin cultura sa duhovnicească, prin trăire dar mai ales printr-o neclintită voință în Mântuitorul Iisus Hristos, căci a voi și a face în Domnul Iisus

¹ I Cor. 15, 33

² Os. 7, 9

Hristos au fost două daruri, îndelung lucrate și cultivate de către *Părintele Ilie Cleopa*. Și acest lucru pentru că păstorul spiritual, ca să poată să-l ajute esențial pe fiul său duhovnicesc și să-și împlinească misiunea sa ultimă trebuie să dispună de calități religioase, morale și raționale eminente, dăruit prin asceză slujirii lui³. Reprezentarea Domnului de către preot sau păstor în timpul exercițiului slujirii sale aduce ca rezultat asumarea din partea lui a responsabilităților celor mai mari, ce impun mobilizarea tuturor puterilor și a capacităților lui pentru realizarea deplinătății virtuților, prin urmarea lui Iisus Hristos „după măsura întrupării”⁴. Astfel, preotul ar putea să devină „modelul credincioșilor” și „Evanghelie vie”, propovăduind prin personalitatea lui⁵ caracterul izbăvitor și mântuitor al vieții în Iisus Hristos și oferindu-se pe sine însuși ca dovadă și cheazășie că poruncile lui Iisus Hristos se pot împlini, împlini și desăvârși cu adevărat⁶.

Într-o altă ordine de idei, *Părintele Arhimandrit Cleopa Ilie* a primit cu multă dragoste pe foarte mulți credincioși de toate vârstele și categoriile sociale, precum și pe foarte mulți tineri la sfat, încurajându-i și ajutându-i pe mulți dintre studenții teologi să se pregătească pentru apărarea și promovarea credinței ortodoxe în anii grei ai dictaturii comuniste. A fost în același timp un bun păstrător al Tradiției și un păstor receptiv la noile probleme apărute în societate. Era elegant și ordonat, ospitalier și erudit. Un preot distins al cultului ortodox și un om al culturii înțelepte, un slujitor al Bisericii și al poporului român.

Câteva concluzii și încheierea

Preacuviosul Părintele Arhimandrit Cleopa Ilie a fost un om al bucuriei, al seriozității și discreției, un om care și-a propus să înmulțească seriozitatea și conștiinciozitatea și credem că a reușit cu prisosință. Darul deosebit al Părintelui Cleopa de a vorbi și mai ales de a aprofunda cuvintele Scripturii și în special ale Noului Testament, precum și a dogmelor și a sfintelor canoane, preocuparea pentru cărțile fundamentale ale spiritualității ortodoxe, cum ar fi Patericul și Filocalia, dar și pentru textele liturgice cuprinse în cărțile de slujbă, l-au făcut să fie iubit și în același timp să fie un părinte duhovnicesc cu autoritate și discernământ.

Știind, din propria-mi experiență, că fiecare întâlnire cu *Părintele Cleopa* a fost un prilej de mare înălțare sufletească și de sărbătoare, asemeni întâlnirilor învățăcelilor cu marii filosofi ai vremii antice, în Agora, precum: Platon, Plotin, Socrate, Aristotel, fiindu-ne pildă demnă de urmat, de înțelepciune, abnegație și dăruire, mă (mai) gândesc că avem tendința, capcana ori ispita de a-i uita foarte repede pe acești oameni, sporii duhovnicești și îmbunătățiți din punct de vedere moral, pe aceste personalități ale culturii și spiritualității noastre, fiindu-le prea puțin recunoscători pentru toate câte ne-au făcut și ne-au dăruit ei nouă, cu toate că ar trebui să ne aducem aminte „de mai marii noștri”!...

Prin urmare, cuvintele noastre sunt puține și neputincioase pentru a putea spune cât bine a făcut *Părintele Cleopa Ilie*, datorită ținutei sale morale și preoțești, a echilibrului și înțelepciunii sale, a preocupărilor sale teologice și cărturărești, a dragostei

³ Sf. Vasile cel Mare, *Regulile vieții monahale* 22, PG 13, 1409 a.

⁴ *Extensiunea termenilor*, 43, PG 31, 1028 b c.

⁵ Χρυσόστομος Γαλόουρης, *Εισήγηση στο Β' Ιερατικό Συνέδριο των κληρικών*, Αθήνα, 1961, p. 33.

⁶ Cf. *Extensiunea termenilor*, 43, PG 31, 1028 b.

sale față de Dumnezeu și (de) oameni, a atașamentului său față de țara aceasta și de Biserica strămoșească!...

Parcurend viața și biografia acestui părinte duhovnicesc constat, cu uimire și admirație, tăria lui de caracter și verticalitatea cu care a fost înzestrat acest contemporan al nostru în fața căruia noi nu suntem altceva decât niște oameni supuși vremurilor acestei lumi și acestui veac!...

Se cuvine așadar, să-i aducem prinos de cinstire și de recunoștință rugându-ne lui Dumnezeu să-l răsplătească cu harul și cu dragostea sa cea nemărginită acolo, în locașurile cele cerești, în lumina cea neînserată a Slavei Sale!

În încheiere, deci, voi susține cu toată tăria că eu personal, mă simt foarte împlinit și onorat pentru faptul că am avut fericitul prilej și marea șansă de a-l întâlni și (de) a-l cunoaște pe *Părintele Arhimandrit Cleopa Ilie – mare personalitate a culturii și spiritualității noastre monahale românești, autentice și mărturisitoare din aceste răzvrătite vremuri*, având convingerea și nădejdea că vom ști cu toții pe mai departe, să ne cinstim înaintașii, potrivit meritelor și vredniciilor fiecăruia, cu toate că în aceste vremuri, prețuim mai mult pe alții de oriunde și de aiurea, căci ni se par a fi mai exotici, mai spectaculoși, mai senzaționali!... Însă, rămânem convinși de faptul că ce este nobil rămâne iar ce este ieftin, apune!...

Așadar, cei alungați din turnurile babilonice pot bate la porțile cetății noului Ierusalim – cel bisericesc și ceresc ce „nu are trebuință de soare, nici de lună, ca să o lumineze, căci slava lui Dumnezeu a luminat-o, făclia ei fiind Mielul” (Apoc. 21, 23). Această personalitate duhovnicească și binecuvântată, cu alte cuvinte, este una de referință în cadrul Bisericii și spiritualității noastre autentice, care ar trebui să fie cunoscută, recunoscută și apreciată pentru totdeauna, de către toți cei ce cred că „Biserica este cetatea pe care nici porțile iadului nu o vor birui”!...

***Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească!
Veșnică să-i fie amintirea și pomenirea! Amin!***

***Cu aleasă prețuire și deosebită recunoștință,
Dr. Stelian Gomboș***